

Przegląd Prawno-Ekonomiczny

REVIEW OF LAW, BUSINESS & ECONOMICS

kwiecień-maj-czerwiec

Nr 47
(2/2019)

WYDZIAŁ ZAMIEJSKOWY
PRAWA I NAUK
O SPOŁECZEŃSTWIE | **KUL**

WYDAWCA

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II | Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Społeczeństwie
w Stalowej Woli

ADRES REDAKCJI

Redakcja „Przeglądu Prawno-Ekonomicznego” | 37-450 Stalowa Wola, ul. Ofiar Katynia 6a |
e-mail: ppe@kul.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

dr Artur Lis – redaktor naczelny (editor-in-chief) | dr David W. Lutz (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | dr Dariusz Żak – zastępcy redaktora naczelnego (associate editors) | dr hab. Grzegorz Wolak – sekretarz redakcji (administrative editor) | dr hab. Piotr T. Nowakowski – redaktor ds. międzynarodowych (international editor) | dr hab. Filip Ciepły, dr Isaac Desta (Holy Cross College w Notre Dame, USA), dr Dorota Tokarska, dr Dominik Tyrawa, dr Timothy Wright (Holy Cross College w Notre Dame, USA) – redaktorzy tematyczni (subject editors) | dr Piotr Pomorski – redaktor statystyczny (statistical editor) | mgr Agnieszka Lis – redaktor językowy polskojęzyczny (Polish-language editor) | mgr Tomasz Deptuła (USA) – redaktor językowy anglojęzyczny (English-language editor) | prof. dr hab. Nikolaï Gołowaty (UKRAINA) – redaktor językowy rosyjskojęzyczny | dr Judyta Przyłuska-Schmitt – redaktor konsultant (consulting editor) | mgr Rafał Podlesny – redaktor techniczny (layout editor)

RADA NAUKOWA

ks. prof. dr hab. Antoni DĘBIŃSKI (Rektor KUL Lublin) | prof. dr hab. Thomas BURZYCKI (Holy Cross College w Notre Dame, USA) | prof. dr hab. Wiktor CZEPURKO (Ukraina) | dr hab. Leszek CWIKAŁA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Czesław DEPTUŁA (KUL Lublin) | dr hab. Marzena DYJAKOWSKA (KUL Lublin) | abp. prof. dr hab. Andrzej DZIĘGA (Szczecin) | dr hab. Krzysztof GRZEGORCZYK (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu) | nadkom. dr Dominik HRYSZKIEWICZ (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie) | prof. dr hab. Aleks JUDASZEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | prof. dr hab. Marian KOZACZKA (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Andrzej KUCZUMOW (KUL Stalowa Wola) | prof. dr hab. Pantelis KYRMIZOGLOU (Alexander TEI of Thessaloniki, Greece) | dr hab. Antoni MAGDOŃ (KUL Stalowa Wola) | ks. prof. dr hab. Henryk MISZTAŁ (KUL Lublin) | prof. dr hab. Wojciech NASIEROWSKI (University of New Brunswick) | prof. dr hab. Jurij PACZKOWSKI (Ukraina) | prof. dr hab. Pylyp PYLYPENKO (Ukraina) | prof. dr hab. Anton STASCH (European Akademy of Technology & Management, Oedheim Niemcy) | prof. dr hab. Tomasz WIELICKI (California State University, Fresno) | ks. dr hab. Krzysztof WARCHAŁOWSKI (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)

RECENZENCI ZEWNĘTRZNI

dr hab. Leszek BIELECKI (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach) | dr Walentyn GOŁOWCZENKO (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr hab. Mirosław KARPIUK (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr Barbara Lubas (Nadbużańska Szkoła Wyższa w Siemiatyczach) | prof. dr hab. Oleksander MEREŻKO (Ukraina) | dr Kiril MURAWIEW (Interregional Academy of Personnel Management, Ukraina) | dr Łukasz Jerzy PIKULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) | ks. dr hab. Tomasz RAKOCZY (Uniwersytet Zielonogórski) | dr hab. Krystyna ROSŁANOWSKA-PLICHCIŃSKA (Wyższa Szkoła Zarządzania i Ekologii w Warszawie) | dr hab. Piotr RYGUŁA (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) | dr hab. Romuald SZEREMIETIEW (Akademia Obrony Narodowej) | prof. dr hab. Jerzy Tomasz SZKUTNIK (Politechnika Częstochowska) | prof. dr hab. Dariusz SZPOPER (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) | dr hab. Andrzej SZYMAŃSKI (Uniwersytet Opolski) | dr Agnieszka OGRODNIK-KALITA (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)

DRUK I OPRAWA

VOLUMINA.PL DANIEL KRZANOWSKI | ul. Ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin | tel. 91 812 09 08 |
e-mail: druk@volumina.pl

ISSN 1898-2166 | Nakład 300 egz.

Spis treści

Artykuły

KRZYSZTOF BOKWA, IWO JAROSZ *Zdradziłeś – zapłać? Cywilnoprawne konsekwencje zdrady małżeńskiej i ich współczesna erozja* | 12

MAGDALENA STOPIAK *Relacja między oświadczeniami woli a oświadczeniami wiedzy* | 30

TOMASZ PIOTROWSKI *Prawo do rozpowszechniania wizerunku sportowca* | 43

GABRIELA SACHA *Sztuczna inteligencja a prawo autorskie* | 63

ARKADIUSZ KROKOWSKI *Pośrednie, umowne ograniczenie umocowania prokurenta współnika spółki cywilnej przez umowę spółki skuteczne wobec osób trzecich* | 78

KAROLINA PAŁKA, MAREK STOLORZ *Prosta spółka akcyjna na Słowacji – ogólna charakterystyka i wybrane problemy* | 94

ŁUKASZ CHYLA *Czy wystarczający jest próg wyłączenia prospektu emisyjnego na poziomie 2,5 mln EURO?* | 106

JAROSŁAW KOWALSKI *Wady i zalety postępowań odrębnych na przykładzie postępowania upominawczego i elektronicznego postępowania upominawczego* | 124

ANNA MARIA BARAŃSKA *Skuteczność wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia orzeczenia złożonego przed jego ogłoszeniem* | 136

MATEUSZ KORZENIAK, MATEUSZ SZURMAN *Przestępstwo manipulacji instrumentami finansowymi - analiza jurydyczna na tle regulacji rozporządzenia MAR i dyrektywy MAD II* | 154

KAMIL LEŚNIEWSKI *Słów kilka o instytucji wspólnych zespołów śledczych w przyrządzie polskiej procedury karnej* | 173

KAROL JUSZKA *Czynniki dotyczące podjęcia na nowo umorzonego postępowania przygotowawczego w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych* | 195

KAROLINA PALKA *Przestępstwo zniszczenia i uszkodzenia dziedzictwa archeologicznego w słowackim prawie karnym* | 205

MARLENA STRADOMSKA *Kryptowaluty jako zagrożenie dla systemu jednostki – analiza prawno – psychologiczna* | 222

PAULINA KOWALSKA *Udział radnego w głosowaniu a jego interes prawny* | 234

ANDRZEJ MICHALIK *Prawnopodatkowe konsekwencje udziału kościelnych osób prawnych w rozwijaniu sektora spółdzielni socjalnych osób prawnych* | 250

MAGDALENA MICHALSKA *Miejsce sądownictwa polubownego w polskim porządku konstytucyjnym* | 274

DOMINIK TYRAWA *Autostrada i droga ekspresowa jako obszar quasi specjalny w systemie dróg publicznych* | 291

PIOTR OLEJNICZAK *Problemy praktyczne związane z ustaleniem podmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości* | 305

TRISTAN SKUPNIEWICZ *Geneza i rozwój standardów emisji spalin pojazdów w Unii Europejskiej* | 319

ŁUKASZ PIKUŁA *Christian Thomasius i koniec tradycji scholastycznej w nauce prawa* | 332

KRZYSZTOF BOKWA *„Baron Cygański” J. Straussa – spojrzenie prawne* | 355

KAROL SKOREK *Krytyka austriackiej szkoły ekonomicznej w ujęciu Oskara Langego* | 380

MARCIN MOLENDĄ, MARTA KRHLAYĄ *Planowanie zasobów ludzkich w przedsiębiorstwie turystycznym* | 394

Glosa

TOMASZ RAKOCZY *Wykładnia językowa i celowościowa przepisu zawierającego katalog osób, którym przysługuje świadczenie pielęgnacyjne. Glosa do wyroku WSA w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2017 r., II SA/Po 307/17 | 407*

SŁAWOMIR ZWOLAK *Glosa do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 września 2016 r., II OSK 3152/14 | 422*

Tekst źródłowy

ARTUR LIS *O humanitarnym nawracaniu pogan w świetle bulli Honoriusza III | 433*

Contents

Articles

KRZYSZTOF BOKWA, IWO JAROSZ *You betray – you must pay? Civil-law consequences of adultery and the modern erosion thereof* | 12

MAGDALENA STOPIAK *Relation between statements of will and statements of knowledge* | 30

TOMASZ PIOTROWSKI *Right to disseminate the image of an athlete* | 43

GABRIELA SACHA *Copyright and Artificial Intelligence* | 63

ARKADIUSZ KROKOWSKI *The issue of limiting indirectly the scope of powers of procurator in respect of third parties by creating the right to represent the partner in the civil law related partnership agreement* | 78

KAROLINA PALKA, MAREK STOLORZ *Simple joint stock company in Slovakia - general characteristics and selected problems* | 94

ŁUKASZ CHYLA *Is 2.5 million EUR prospectus exemption threshold enough?* | 106

JAROSŁAW KOWALSKI *The advantages and disadvantages of separate proceedings by the case of writ proceedings and electronic writ-of-payment proceedings* | 124

ANNA MARIA BARAŃSKA *Effectiveness of the motion for drawing and providing of the statement of reasons of the verdict submitted before it's announcement* | 136

MATEUSZ KORZENIAK, MATEUSZ SZURMAN *Market manipulation offence – juridical analysis under Market Abuse Regulation and Market Abuse Directive 2* | 154

KAMIL LEŚNIEWSKI *A few words about joint investigation teams from the perspective of Polish criminal procedure* | 173

- KAROL JUSZKA *Factors connected with resume preparatory criminal proceedings in the judgments issued by the Supreme Court and common courts* | 195
- KAROLINA PALKA *The crime of damaging and devaluation of archaeological heritage in Slovak criminal law* | 205
- MARLENA STRADOMSKA *Cryptocurrencies as a threat to the individual's system - legal and psychological analysis* | 222
- PAULINA KOWALSKA *Participation of the councillor in the voting and his legal interest* | 234
- ANDRZEJ MICHALIK *Legal and tax consequences of support church legal person in development of social cooperative movement* | 250
- MAGDALENA MICHALSKA *The position of arbitration in Polish constitutional order* | 274
- DOMINIK TYRAWA *Motorway and expressway as quasi special on public roads* | 291
- PIOTR OLEJNICZAK *Practical problems related to determining the subject of real estate taxation* | 305
- TRISTAN SKUPNIEWICZ *The origin and development of vehicle emissions standards in the European Union* | 319
- ŁUKASZ PIKUŁA *Christian Thomasius and the end of the scholastic tradition in the science of law* | 332
- KRZYSZTOF BOKWA *„The Gypsy Baron” by J. Strauss – a legal view* | 355
- KAROL SKOREK *Criticism of the Austrian school of economics in terms of Oskar Lange* | 380
- MARCIN MOLENDĄ, MARTA KRUHLAYĄ *Human resources planning in a tourist enterprise* | 394

Gloss

TOMASZ RAKOCZY *Linguistic and system interpretation of the legal article including the catalogue of persons entitled to nursing benefit. Gloss to the decision of WSA of Poznan from 29th of June 2017, II SA/Po 307/17* | 407

SŁAWOMIR ZWOLAK *Gloss to the judgment of the Supreme Administrative Court of 27 September 2016, file ref. II OSK 3152/14* | 422

Source text

ARTUR LIS *On the humanitarian conversion of pagans in the boulevard of Honorius III* | 433

Kamil Leśniewski

Stów kilka o instytucji wspólnych zespołów śledczych w pryzmacie polskiej procedury karnej

A few words about joint investigation teams from the perspective of Polish criminal procedure

Wprowadzenie

W literaturze trafnie zauważa się, iż przestępczość transgraniczna jest tak stara, jak same granice¹. Coraz powszechniejszy i w wielu przypadkach swobodniejszy, niż dotychczas przepływ ludności pomiędzy poszczególnymi krajami wpływał na to, iż tradycyjnie wykorzystywane metody współpracy międzynarodowej w sprawach karnych stawały się nieadekwatne do wyzwań stawianych przed organami ścigania. Szczególnie widoczne stało się to pod koniec XX wieku na Starym Kontynencie, gdzie w wyniku postępującej integracji w ramach Unii Europejskiej znacznie ułatwiono przepływ osób, towarów oraz kapitału między poszczególnymi państwami, *de facto* zacierając w wielu przypadkach granice. Efektem ubocznym tego stanu było zwiększenie się sposobności do popełniania przestępstw o transgranicznym charakterze. Spostrzeżono, iż aby jej skutecznie przeciwdziałać konieczne jest zacieśnienie kooperacji organów ścigania zainteresowanych krajów. Podjęto w tym celu niejako dwutorowe działania. Z jednej strony powołano do życia wyspecjalizowane instytucje - m.in. Europol i Eurojust - z drugiej zaś wypracowano nowe instrumenty współpracy².

¹ E. Bakker, J. Powderly, *Dealing with transnational terrorism, the concept and practice of Joint Investigation Teams*, „Security and Human Rights” 2011, vol. 22(1), s. 19.

² J. Kapplinghaus, *Joint Investigation Teams: Basic Ideas, Relevant Legal Instruments and First Experiences in Europe*, „Resource Material Series” 2007, no. 73, s. 29.

Jednym z nich, obok europejskiego nakazu aresztowania³, czy też europejskiego nakazu dochodzeniowego⁴ jest konstrukcja wspólnych zespołów śledczych (ang. *Joint Investigation Teams - JIT*). U jej podstaw znajduje się słuszne założenie o potrzebie stworzenia ram prawnych do koordynacji oraz łączenia potencjału „siostrzanych” organów w sprawach, gdzie okoliczności wskazują na konieczność dokonywania czynności na terytoriach różnych państw lub w których znajduje się inny istotny międzynarodowy element.

Intencją autora niniejszego artykułu jest przybliżenie przedmiotowej konstrukcji. Szczególna uwaga zostanie poświęcona sposobowi umieszczenia jej w polskim porządku prawnym. W tym celu konieczne jest dokonanie analizy stosownych aktów prawnych - zarówno na poziomie międzynarodowym, jak i krajowym.

Ramy prawne tworzenia wspólnych zespołów śledczych na gruncie unijnym

Jak słusznie zauważa J. Nagy na gruncie unijnym pierwszym istotnym krokiem w kierunku stworzenia uniwersalnych ram prawnych dla funkcjonowania wspólnych zespołów śledczych (WZŚ) było przyjęcie Konwencji Neapolitańskiej II⁵. Z uwagi jednak na przyświecający jej cel - zapobieganie, wykrywanie i ściganie przestępstw przeciwko zasadom celnym Unii - stwarzała ona podstawy prawne do tworzenia przedmiotowych zespołów jedynie w przewidzianym w niej zakresie, tj. w wyszczególnionych w artykule 19 przypadkach związanych m.in. z handlem bronią, czy środkami odurzającymi⁶. Bezpośredniej genezy utworzenia wspólnych zespołów śledczych w Unii Europejskiej w ich obecnym, uniwersalnym kształcie należy upatrywać w postanowieniach końcowych odbywającej się w październiku 1999 r. konferencji Rady Europejskiej w Tampere, które nawiązywały do wyrażonej w Traktacie Amsterdamskim konieczności zacieśnienia współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych⁷. Uzgodniono wówczas, iż konieczne jest jak najszybsze przyjęcie ram prawnych pozwalają-

³ Zob. P. Hofmański (red.), *Europejski nakaz aresztowania w teorii i praktyce państw członkowskich Unii Europejskiej*, Warszawa 2008.

⁴ Zob. S. R. Buczma, R. Kierzyńska, *Europejski nakaz dochodzeniowy. Nowy model współpracy w sprawach karnych w Unii Europejskiej*, Warszawa 2018.

⁵ Dz. U. z 2008r., nr 6, poz. 31.

⁶ J. Nagy, *About joint investigation teams in a nutshell*, „Current Issues of Business and Law” 2009, vol. 4, s. 146.

⁷ C. Barnard, O. Odudu (red.), *The Outer Limits of European Union Law*, Oxford 2009, s. 102.

cych na tworzenie specjalnych międzypaństwowych zespołów śledczych, które byłyby zdolne do podjęcia skutecznej walki ze stale wzrastającą na terenie UE przestępczością transgraniczną, dotyczącą coraz to większej ilości sfer życia⁸. Owocem ówczesnych ustaleń było opracowanie, a następnie podpisanie 29 maja 2000 r. w Brukseli Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej⁹. W przedmiotowej Konwencji instytucji wspólnych zespołów śledczych poświęcony został artykuł 13, którego ustęp pierwszy w przeciwieństwie do rozwiązań przytoczonej już Konwencji Neapolitańskiej II nie stanowi katalogu zamkniętego sytuacji, w których badane zespoły mogą być tworzone - lecz czyni z nich pojemne i uniwersalne narzędzie do walki z przestępczością transgraniczną, a mianowicie:

„Wspólny zespół śledczy może zostać ustanowiony w szczególności, gdy:

- a) w ramach postępowania karnego prowadzonego przez jedno z państw członkowskich należy przeprowadzić trudne i wymagające znacznych środków czynności śledcze dotyczące również innych państw członkowskich,
- b) kilka państw członkowskich prowadzi postępowanie karne dotyczące przestępstw, których okoliczności wymagają podjęcia skoordynowanych, uzgodnionych działań na terytoriach zaangażowanych w to państwach członkowskich”.

Rozwiązaniem tym zaakcentowany został międzynarodowy charakter przestępstwa *per se*, jako impulsu dla utworzenia WZŚ. Dalsze ustępy tego artykułu w sposób kompleksowy regulują problematykę ich tworzenia oraz funkcjonowania. Konwencja ta napotkała jednak na poważne problemy z ratyfikacją (ostatecznie weszła ona w życie 23 sierpnia 2005 r.¹⁰, choć w dalszym ciągu nie została ratyfikowana przez wszystkie kraje UE). Mające miejsce w międzyczasie ataki z 11 września 2001 r. pokazały, jak fundamentalne dla bezpieczeństwa jest opracowanie i wdrożenie efektywnych środków do walki z zagrożeniami o transgranicznej naturze. Wydarzenia te miały także wpływ na przyspieszenie wdrażania analizowanej w niniejszym artykule instytucji¹¹. Na zwołanym nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Unii Europejskiej w dniu 20 września 2001 r. stwierdzono, iż konieczne jest pilne wypracowanie środka zastępczego, który pozwoli do czasu ratyfikacji przytoczonej Konwencji przez wszystkie kraje członkowskie na

⁸ P. Kosmaty, *Wspólne zespoły śledcze*, „Problemy współczesnego Prawa Międzynarodowego, Europejskiego i Porównawczego” 2013, vol. 11, s. 151.

⁹ Dz. U. z 2007r., nr 135, poz. 950.

¹⁰ *Wzajemna pomoc w sprawach karnych pomiędzy państwami UE*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A133108>, (07.02.2019).

¹¹ I. R. Tomescu, *The Joint Investigation Teams - A European Instrument of Fight Against Terrorism*, „Annals Constantin Brancusi - Letter and Social Science Series” 2014, nr 4, s. 70.

zapewnienie ram prawnych dla funkcjonowania WZŚ¹². W wyniku podjętych wówczas prac, Rada Unii Europejskiej 13 czerwca 2002 r. wydała Decyzję ramową w sprawie wspólnych zespołów śledczych¹³, zawierającą - co do zasady - bliźniacze regulacje do tych zawartych w Konwencji. W związku z faktem, iż decyzje ramowe nie są aktami prawnymi cechującymi się bezpośrednią skutecznością, konieczne było dokonanie implementacji przedmiotowej decyzji - termin tej zaś określony został stosunkowo krótko, tj. do 1 stycznia 2003 r. Analiza sposobów dokonania implementacji przez poszczególne państwa ukazuje przy tym trzy zasadnicze podejścia poszczególnych krajów do tejsze kwestii:

- odwołanie się do bezpośredniej stosowalności Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej,
- wprowadzenie specjalnej ustawy dotyczącej wspólnych zespołów śledczych,
- nowelizacja ustawy poświęconej procedurze karnej poprzez zamieszczenie w niej stosownych regulacji¹⁴.

Na chwilę obecną każde z państw członkowskich wdrożyło do swojego systemu prawnego przynajmniej jedną ze wskazanych podstaw prawnych (Decyzję, bądź Konwencję)¹⁵. W tym miejscu warto odnotować, iż regulacje prawne, które mogą zostać wykorzystane do celów powołania wspólnych zespołów śledczych znajdują się także w innych aktach prawnych - zarówno tych wchodzących w skład prawodawstwa unijnego, jak i niezależnych od niego - przy czym drugie z wymienionych są znacznie mniej szczegółowe i precyzyjne. I tak podstawy te można odnaleźć m.in. w art. 20 Drugiego protokołu dodatkowego do europejskiej konwencji o pomocy prawnej¹⁶, art. 9 Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi¹⁷, art. 19 Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej¹⁸, art. 49 Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji¹⁹, czy też art. 5 Porozumienia między Unią

¹² T. Spapens, *Joint Investigation Teams in the European Union: Article 13 JITS and the Alternatives*, „European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice” 2011, vol. 19, s. 249.

¹³ Dz. Urz. WE L 162 z 20.06.2002r., s. 1.

¹⁴ J. Nagy, *About...*, s. 147.

¹⁵ *Wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze. Przewodnik praktyczny*, www.eurojust.europa.eu/doclibary/JITs/JITs_framework/JITs_Practical_Guide/JIT-GUIDE-2017-PL.pdf, s. 5, (10.02.2019).

¹⁶ Dz. U. z 2004r., nr 139, poz. 1476.

¹⁷ Dz. U. z 1995r., nr 15, poz. 69.

¹⁸ Dz. U. z 2005r., nr 18, poz. 158.

¹⁹ Dz. U. z 2007r., nr 84, poz. 563.

Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o pomocy prawnej w sprawach karnych²⁰.

Przepisy prawne dotyczące wspólnych zespołów śledczych zawarte w Kodeksie postępowania karnego

W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i koniecznością dostosowania prawodawstwa polskiego do systemu unijnego, w dniu 16 kwietnia 2004 r. uchwalona została ustawa o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw²¹, która miała na celu m.in. implementację wskazanej powyżej Decyzji ramowej w sprawie wspólnych zespołów śledczych. Efektem tej ustawy - weszła ona w życie 1 maja 2004 r. - w zakresie WZŚ było dodanie do Kodeksu postępowania karnego (k.p.k.)²² artykułów od 589b do 589f. W swej treści regulują one zarówno działalność tzw. zespołu polskiego - tj. zespołu, którego współpraca odbywa się na terytorium Polski - jak i uczestnictwo polskich prokuratorów (funkcjonariuszy) w pracach zespołu działającego na terytorium innego państwa - tzw. zespołu zagranicznego. Jak trafnie zauważa M. Wróblewski już w pierwszym z wymienionych artykułów rodzimy ustawodawca zdecydował się na umieszczenie w polskim porządku prawnym instytucji wspólnych zespołów śledczych w zakresie szerszym, niż wynikało to z implementowanej regulacji unijnej²³. Art. 589b § 1 k.p.k. tworzy bowiem podstawę prawną do powołania przedmiotowych zespołów nie tylko we współpracy z właściwymi organami innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lecz także z organami „*innego państwa, jeżeli pozwala na to umowa międzynarodowa, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, albo na zasadach wzajemności*”. Już *prima facie* rzuca się w oczy duża elastyczność powyższego rozwiązania, które wskazuje wymownie na przychylność, jaką ustawodawca obdarzył koncepcję wspólnych zespołów śledczych. Podejście takie świadczy o zrozumieniu przez polskiego prawodawcę znaczenia, jakie w coraz bardziej globalizującym się świecie odgrywać musi ścisła współpraca organów ścigania, tak aby móc realnie odpowiadać na coraz to powszech-

²⁰ Dz. Urz. UE L 181 z 19.07.2003r., s. 34.

²¹ Dz. U. z 2004r., nr 93, poz. 889.

²² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 1987, ze zm.).

²³ M. Wróblewski, *Wspólne zespoły dochodzeniowo-ślędzce*, „Prokuratura i Prawo” 2006, nr 9, s. 77.

niejsze zagrożenia o charakterze transgranicznym. Warty odnotowania w tym miejscu jest fakt, iż zupełnie odmienne stanowisko wobec koncepcji wspólnych zespołów śledczych zajęły Włochy, które dopiero w 2016 r., po długim oporze, jako ostatni z krajów UE wdrożyły odpowiednią regulację prawną pozwalającą na ich formowanie²⁴. Pewną niefortunnością polskiej implementacji - sygnalizowaną w doktrynie - jest jednak strona językowa i stylistyczna omawianego artykułu sugerująca, iż zespół może zostać powołany wyłącznie w relacji pomiędzy dwoma państwami, co stoi w sprzeczności z *ratio legis* implementowanej decyzji ramowej²⁵. Artykuł ten należy więc rozumieć w ten sposób, iż WZŚ może zostać powołany w wyniku porozumienia między taką liczbą państw, jaka jest niezbędna do efektywnej realizacji zadań postawionych przed projektowanym zespołem. Z art. 589b § 1 k.p.k. wynika również, że przedmiotowy zespół może zostać utworzony wyłącznie w trakcie trwania postępowania przygotowawczego, co wyklucza możliwość jego sformowania w celach prewencyjnych. Zgodnie z zasadą *lege non distinguente nec nostrum est distinguere* należy przyjąć, iż postępowanie to może toczyć się zarówno w fazie *in rem*, jak i *in personam*²⁶. Jak trafnie zauważa więc M. Płachta, artykuł ten nie daje podstaw do powołania WZŚ w przypadku, gdy uprawnione podmioty prowadzą przedprocesowe czynności operacyjno-rozpoznawcze, bądź też jedynie przewidują możliwość wszczęcia postępowania w bliżej nieokreślonej przyszłości²⁷. Istotne jest przy tym, aby postępowanie przygotowawcze toczyło się w formie śledztwa, na co wskazuje wprost brzmienie analizowanego artykułu. Tym samym jeżeli było ono poprzednio prowadzone w formie dochodzenia, a zaistniała potrzeba powołania WZŚ, to konieczne jest uprzednie przejście sprawy do prowadzenia w formie śledztwa, zgodnie z art. 309 pkt. 5 k.p.k.²⁸

Powstanie wspólnego zespołu śledczego może zainicjować zarówno strona polska, jak również jakiegokolwiek inne zainteresowane państwo spełniające wskazane powyżej wymogi. Praktyka pokazała, iż proces ten może zostać

²⁴ Notyfikacja dokonana przez Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej z 21.12.2016r., <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libdocumentproperties.aspx?Id=1927>, (13.02.2019).

²⁵ L. K. Paprzycki, J. Grajewski, S. Steinborn, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz do art. 425-673*, Warszawa 2013, s. 582; A. Lach, *Europejska pomoc prawna w sprawach karnych*, Toruń 2007, s. 281.

²⁶ M. Klejnowska, *Praca wspólnego zespołu śledczego w świetle przepisów kodeksu postępowania karnego*, „Przegląd Policyjny” 2005, nr 3, s. 134-135.

²⁷ M. Płachta, *Joint Investigation Teams. A New Form of International Cooperation in Criminal Matters*, „European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice” 2005, vol. 13(2), s. 297.

²⁸ P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego. Tom III, Komentarz do artykułów 468-682*, Warszawa 2007, s. 485.

zainspirowany również przez instytucje takie jak Europol, bądź Eurojust²⁹. Art. 589b § 2 k.p.k. stanowi, iż zespół powoływany jest w drodze porozumienia pomiędzy Prokuratorem Generalnym, a właściwym organem danego państwa obcego³⁰. Zaznaczyć przy tym warto, iż Prokurator Generalny może działać w tym zakresie zarówno z własnej inicjatywy, jak i - zgodnie z § 269 ust. 1 Regulaminu wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury³¹ - na uzasadniony wniosek Dyrektora Departamentu do Spraw Przepięczności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, naczelnika właściwego wydziału zamiejscowego, a także właściwego prokuratora regionalnego lub okręgowego przekazany drogą służbową, za pośrednictwem Prokuratora Krajowego. Przyjąć należy - choć nie zostało to *expressis verbis* stwierdzone w treści analizowanego artykułu - że porozumienie to, z uwagi na swoją doniosłość oraz poruszaną materię, powinno przybrać formę pisemną. Zespół powoływany jest na czas określony, który musi zostać racjonalnie oszacowany *in concreto*, tak aby odpowiadać stawianym przed nim zadaniom. W wypadku konieczności prace zespołu mogą zostać przedłużone na dalszy czas oznaczony (art. 589b § 5 k.p.k.) za zgodą wszystkich stron porozumienia, przy czym znaczna część doktryny stoi na stanowisku, iż może ona zostać wyrażona także w formie ustnej³². Zgodnie dyspozycją art. 589b § 3 k.p.k., porozumienie oprócz czasu współpracy powinno również określać co najmniej jej przedmiot, cel, miejsce, skład zespołu z oznaczeniem osoby nim kierującej oraz zadania przydzielone poszczególnym jego członkom. Osobny paragraf (art. 589b § 4 k.p.k.) ustawodawca poświęcił na wskazanie, iż fakultatywnym elementem porozumienia może być dopuszczenie do prac w zespole - w uzgodnionym przez strony charakterze i zakresie - przedstawiciela instytucji międzynarodowej powołanej do zwalczania przestępczości. Przykładem takich instytucji mogą być wspomniane wcześniej Europol lub Eurojust. Zważywszy na specyfikę WZŚ oraz charakter przestępstw do wyjaśnienia których są one powoływane, zasoby oraz informacje będące w dyspozycji ww. organizacji mogą okazać się częstokroć niezwykle pomocne³³ - problematyce tej poświęcona zostanie osobna uwaga poniżej. Jak słusznie zauważa A. Sołtysińska, analizowany artykuł nie wymaga, aby porozumienie regulowało zagadnienia

²⁹ K. Karsznicki, *Wspólne zespoły śledcze*, „Prokuratura i Prawo” 2009, nr 7-8, s. 8.

³⁰ Przykładowo we Francji jest to Minister Sprawiedliwości - zob. szerzej: M. C. Rebecchi, *Joint investigation teams: a reachable solution to catch unreachable criminals*, „Queen Mary Law Journal” 2016, vol. 95, s. 98.

³¹ Dz. U. z 2016r., poz. 508, ze zm.

³² P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks...*, s. 486; L. K. Paprzycki, J. Grajewski, S. Steinborn, *Kodeks...*, s. 586.

³³ T. Safjański, *Działania operacyjne Europolu*, Szczytno 2013, s. 260.

organizacyjne związane z praktycznymi aspektami działania zespołu, takimi jak przykładowo zasady ponoszenia generowanych przez niego kosztów, czy też kwestii zapewnienia mu należytej obsługi administracyjno-biurowej, choć ich odpowiednie uzgodnienie może okazać się w wielu przypadkach kluczowe dla sprawnej współpracy³⁴. Z kolei Cz. P. Kłak zwraca uwagę na duże znaczenie, jakie ma ustalenie już na etapie zawierania rzeczzonego porozumienia, w którym ze współpracujących państw zostanie finalnie zrealizowana funkcja oskarżenia, bądź co najmniej reguł, które posłużą do jego wskazania³⁵. Oba powyższe poglądy należy podzielić - ujęcie w przedmiotowym porozumieniu wskazanych elementów wydaje się być istotnym krokiem zapobiegawczym przed potencjalnymi nieporozumieniami, które mogą nie tylko przeszkodzić w realizacji zadań stawianych przed konkretnym zespołem, lecz także obniżyć wzajemne zaufanie stron i rzutować na ich chęć do nawiązania potencjalnej współpracy w przyszłości. Warty sygnałizowania w tym miejscu jest fakt przygotowania przez Radę Europejską wzoru porozumienia o utworzeniu WZŚ³⁶. Odpowiada on zarówno wymogom k.p.k., jak i uwzględnia elementy przez niego pominięte (poza wskazanymi już kwestiami proponuje on uwzględnienie m.in. zasad komunikowania się z mediami, czy też określenie roboczego dla zespołu języka komunikacji). Pamiętać jednak należy, że jest to tylko wzór i musi on zostać każdorazowo odpowiednio dostosowany do specyfiki i wymagań danej sytuacji - przykładowo newralgiczne może okazać się uregulowanie warunków posiadania i korzystania przez obcych funkcjonariuszy z broni palnej, czy też ustalenie źródła, z którego pokryte zostaną koszty ich pobytu w kraju współpracy.

Katalog przestępstw uzasadniających powołanie polskiego zespołu śledczego został zawarty w art. 589c § 1 k.p.k., który stanowi, iż WZŚ można powołać w szczególności, gdy:

„1) w toku prowadzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej postępowania przygotowawczego w sprawie o przestępstwo o charakterze terrorystycznym, handlu ludźmi, obrotu środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi lub ich prekursorami albo o inne ciężkie przestępstwo ujawniono, że sprawca działał lub następstwa jego czynu wystąpiły na terytorium

³⁴ A. Sołtysińska, G. Jaworski, *Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych. Komentarz*, Warszawa 2010, s. 65.

³⁵ Cz. P. Kłak, *Międzynarodowy zespół śledczy w świetle prawa polskiego*, „Prokuratura i Prawo” 2008, nr 5, s. 88.

³⁶ Aktualna wersja wzoru porozumienia została opracowana w styczniu 2017 r. – zob. Rezolucja Rady w sprawie wzoru umowy o powołaniu wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego (zespołu JIT) (Dz. Urz. UE C 18 z dnia 19 stycznia 2017r., s. 1-9.

innego państwa i zachodzi potrzeba wykonania czynności śledztwa na terytorium tego państwa lub z udziałem jego organu;

2) prowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej postępowanie przygotowawcze pozostaje w związku przedmiotowym lub podmiotowym z postępowaniem przygotowawczym o przestępstwo wymienione w pkt. 1, prowadzonym na terytorium innego państwa i zachodzi potrzeba wykonania większości czynności śledztwa w obu postępowaniach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

Katalog ten - z uwagi na użyte przez ustawodawcę sformułowanie „w szczególności” - ma jedynie przykładowy charakter, choć niewątpliwie przy dokonywaniu oceny, czy zaistniały odpowiednie przesłanki do powołania przedmiotowego zespołu może on odgrywać rolę istotnego punktu odniesienia. W oparciu o całościowy kształt posiadanych informacji należy więc każdorazowo rozważyć, czy w zaistniałych okolicznościach celowe jest sformowanie WZŚ, czy też bardziej adekwatną formą współpracy międzynarodowej będą tradycyjne instrumenty pomocy prawnej. Jest to szczególnie istotna decyzja, albowiem przekłada się ona następnie na skuteczność prowadzonego postępowania i jego finalny rezultat. Okolicznościami przemawiającymi za analizowaną formą współpracy mogą być przykładowo przewidywania, iż nieuchronne będzie wielokrotne występowanie o pomoc prawną do danego państwa, czy też pojawiająca się na horyzoncie konieczność dotarcia do dowodów znajdujących się po obu stronach granicy³⁷.

Zgodnie z art. 589c § 2 k.p.k. pracami zespołu polskiego kieruje polski prokurator. Wydaje się - biorąc pod uwagę charakter WZŚ i dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie - iż będzie to najczęściej prokurator co najmniej prokuratury okręgowej, choć nie ulega wątpliwości, że *de facto* może to być prokurator każdej jednostki organizacyjnej prokuratury, gdyż ustawa nie czyni w tym zakresie żadnego rozróżnienia. W skład zespołu mogą wchodzić inni polscy prokuratorzy i przedstawiciele innych organów uprawnionych do prowadzenia śledztwa - np. funkcjonariusze Policji, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, czy też Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego - a także funkcjonariusze właściwych organów państwa współpracującego (art. 589c § 2 k.p.k.). Z praktycznego punktu widzenia, jako niezwykle istotne jawi się racjonalne podejście do typowania i selekcji członków formowanego zespołu. Pamiętać bowiem należy, iż skład WZŚ każdorazowo powinien być dobierany w taki sposób, aby odpowiadał on specyfice danej sytuacji oraz możliwym do napotkania wyzwaniom. I tak

³⁷ J. Gemra (red.), *Metodyka pracy w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych*, Warszawa 2013, s. 15.

przykładowo, gdy u podstaw powołania zespołu leży zdarzenie o charakterze terrorystycznym, w jego skład powinien wejść m.in. odpowiednio dobrany funkcjonariusz właściwego ze względu na specyfikę zdarzenia departamentu ABW, tak aby zapewnić pozostałym członkom zespołu bezpośredni dostęp do informacji, które mogą wpłynąć na efektywność jego prac. W przytoczonym przykładzie zdarzenia o charakterze terrorystycznym mogą być to szczegółowe informacje o znanym już *modus operandi*, czy też rozpracowanych w przeszłości metodach i technikach komunikacji danej grupy terrorystycznej (np. steganografii³⁸). Nie mniejsze znaczenie ma również odpowiedni dobór członków zespołu pod kątem ich umiejętności językowych, tak aby możliwa była sprawna komunikacja między poszczególnymi osobami wchodzącymi w jego skład. Do czynności w postępowaniu przygotowawczym wykonywanych w ramach zespołu polskiego stosuje się przepisy prawa krajowego, z zastrzeżeniem art. 589c § 5-8 k.p.k. oraz art. 589e k.p.k. Za przeprowadzanie czynności procesowych - co do zasady - odpowiedzialni są funkcjonariusze polscy. Funkcjonariusze delegowani do prac w zespole przez państwo współpracujące są jednak uprawnieni do obecności przy wszystkich czynnościach procesowych wykonywanych w ramach zespołu polskiego, chyba że osoba kierująca tym zespołem zarządzi inaczej z uwagi na uzasadnioną potrzebę ochrony ważnego interesu Rzeczypospolitej Polskiej lub praw jednostki. Wydaje się, iż przykładem takiej sytuacji może być konieczność zapoznania się z dokumentem, któremu nadano klauzulę „ściśle tajne” w rozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych³⁹ - przy czym to czy stopień zagrożenia ważnego interesu RP lub interesu prywatnego jest w danej sytuacji na tyle wysoki, że uzasadnia ograniczenie uprawnień funkcjonariusza delegowanego, musi być każdorazowo *in concreto* badane przez kierującego zespołem prokuratora. Sytuacja taka zgodnie z wolą ustawodawcy - posługuje się on sformułowaniem „w szczególnym wypadku” - powinna mieć wyłącznie wyjątkowy charakter. Analogiczna pozycja w zakresie udziału w czynnościach procesowych przysługuje przedstawicielowi instytucji międzynarodowej powołanej do zwalczania przestępczości - jeśli na mocy porozumienia bierze on udział w pracach zespołu. Opisana powyżej stosunkowo bierna rola funkcjonariuszy delegowanych w sferze przeprowadzania czynności śledztwa może zostać ukształtowana w sposób odmienny - za zgodą współpracujących stron osoba kierująca zespołem polskim może powierzyć

³⁸ M. Pejas, *Techniki ukrywania informacji w danych cyfrowych i narzędzia je wykrywające*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2009, nr 1, s. 105-114.

³⁹ Tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 412, ze zm.

takiemu funkcjonariuszowi (w formie zarządzenia) wykonanie określonej czynności śledztwa, z wyłączeniem wydawania postanowień przewidzianych w k.p.k. O zakresie powierzenia powinna w takim przypadku każdorazowo decydować specyfika danego postępowania i dążenie do nadania mu jak najbardziej optymalnej formy. Wydaje się, iż nic nie stoi na przeszkodzie, aby przedmiotowa zgoda została udzielona zarówno w już w treści porozumienia konstytuującego WZŚ, jak i już w trakcie jego działalności - istotne jednak jest jej udzielenie *ex ante*⁴⁰. W przypadku dokonania takiego powierzenia, w czynności przeprowadzanej przez obcego funkcjonariusza - jako pełnoprawny uczestnik - bierze również udział polski członek zespołu i sporządza protokół. Protokół należy sporządzić niezależnie od typu przeprowadzanej czynności - podzielić należy bowiem wyrażony w doktrynie pogląd, iż art. 589c § 6 k.p.k. stanowi w tym zakresie *lex specialis* do art. 143 § 1 k.p.k.⁴¹. Osobny paragraf (art. 589c § 7 k.p.k.) poświęcony został uregulowaniu sytuacji, gdy zajdzie potrzeba wykonania czynności śledztwa na terytorium państwa współpracującego. W takim przypadku z wnioskiem o pomoc prawną do właściwej instytucji lub organu powinien zwrócić się funkcjonariusz delegowany przez to państwo - członkowie zespołu nie mogą bowiem samodzielnie wykonywać czynności śledztwa na terytorium państwa współpracującego⁴². Rozwiązanie to jest jednym z kluczowych, jakie przyniosła instytucja WZŚ. Pozwala ono na ominięcie wielu formalności oraz hipotetycznych przeszkód będących udziałem tradycyjnego trybu uzyskiwania pomocy prawnej. Przykładowo, jeśli podczas prac polsko-hiszańskiego zespołu działającego w Polsce zajdzie potrzeba przeszukania położonego w Madrycie mieszkania - z wnioskiem o jego wykonanie do tamtejszych władz wystąpi bezpośrednio iberyjski członek zespołu, a wniosek zostanie potraktowany, jak gdyby wystąpiono o niego w ramach postępowania krajowego. Protokoły sporządzone w wykonaniu takiego wniosku podlegają następnie ujawnieniu w trybie art. 587 k.p.k.

Sytuacja odwrotna do przedstawionych powyżej, tj. delegowanie polskiego prokuratora lub przedstawiciela innego organu uprawnionego do prowadzenia śledztwa do prac zespołu na terytorium innego państwa współpracującego została poruszona w przepisach k.p.k. jedynie częściowo, tj. wyłącznie poprzez wskazanie zasad dokonywania samej delegacji. Jest to jak najbardziej zrozumiałe z uwagi na fakt, iż regulacja tej materii leży w gestii prawodawstwa danego

⁴⁰ A. Sołtysińska, G. Jaworski, *Postępowanie...*, s. 70.

⁴¹ P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks...*, s. 491.

⁴² L. K. Paprzycki, J. Grajewski, S. Steinborn, *Kodeks...*, s. 596.

państwa współpracującego, zaś wszelkie próby narzucenia swoich unormowań na tym polu mogłyby bez wątpienia zostać poczytane jako próba naruszenia jego suwerenności. Art. 589d § 1 k.p.k. stanowi, iż o delegowaniu decyduje odpowiednio Prokurator Generalny (w przypadku prokuratorów) lub inny właściwy organ - przykładowo, gdy chodzi o ABW - zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, będzie to Szef ABW. Trafnie sygnalizuje przy tym S. Steinborn, że także i w tym przypadku decydujący głos ma jednak Prokurator Generalny, gdyż to on jak wskazano powyżej jest odpowiedzialny za zawarcie porozumienia powołującego do życia WZŚ⁴³. Zachowują w tym miejscu aktualność poczynione powyżej uwagi co do typowania i selekcji osób do udziału w pracach formowanego zespołu. Zgodnie z art. 589d § 2 k.p.k. prokurator polski będący członkiem takiego zespołu może występować o pomoc prawną do odpowiednich polskich organów bezpośrednio, tj. z pominięciem pośrednictwa Ministra Sprawiedliwości. Rozwiązanie to jest lustrzanym odbiciem art. 589c § 7 k.p.k. i jak wskazano już przy analizie tego paragrafu - z założenia ma ono wpływać na zwiększenie sprawności postępowania. Warto zauważyć, iż ustawa przyznając rozpatrywane uprawnienie wymienia wyłącznie prokuratora, pomijając innych delegowanych przez stronę polską członków zespołu (np. funkcjonariuszy Policji). Stoi to niewątpliwie w sprzeczności zarówno z *ratio legis*, jak i samą treścią art. 1 ust. 7 implemmentowanej decyzji ramowej. W związku z tym omawiany paragraf należy - zgodnie z zasadą prounijną wykładni - rozumieć w ten sposób, iż w przedmiotowym trybie o pomoc prawną może występować nie tylko polski prokurator, ale także również inni polscy członkowie zespołu. Zagadnienie to budzi jednak spory w doktrynie⁴⁴. Innym rozwiązaniem mającym na celu usprawnienie prac WZŚ działającego za granicą jest wyrażone w art. 589d § 3 k.p.k. zobligowanie instytucji i organów Rzeczypospolitej Polskiej do udzielania - w granicach i zastosowaniu przepisów prawa krajowego - niezbędnej pomocy polskim członkom zespołu w razie zgłoszenia przez nich takiej potrzeby. Pomoc taka może sprowadzać się np. do uzyskania odpowiednich informacji z Centralnej Ewidencji Kierowców prowadzonej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji⁴⁵,

⁴³ *Tamże*.

⁴⁴ A. Lach, *Europejska...*, s. 283; Cz. P. Klak, *Zasady współpracy...*, s. 134.

⁴⁵ Zob. art. 100a i nast. Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 1990, ze zm.).
Dz. U. z 2018r., poz. 1990, ze zm.

czy też danych zawartych w ewidencjach gruntów i budynków prowadzonych przez poszczególnych starostów⁴⁶.

Kodeks normuje również kwestię wykorzystywania informacji uzyskanych przez polskiego członka zespołu zagranicznego, jak i przez zagranicznego członka zespołu polskiego, w związku z pracami danego zespołu⁴⁷. Słusznie zauważa się przy tym, że pod pojęciem informacji należy rozumieć nie tylko zebrany procesowo materiał dowodowy, ale także informacje zgromadzone np. w wyniku czynności operacyjno-rozpoznawczych⁴⁸. I tak zgodnie z art. 589e § 1 k.p.k., poza celem dla którego dany zespół został powołany, informacje uzyskane przez jego członka - niedostępne w innym trybie dla państwa, które go delegowało - mogą zostać wykorzystane przez właściwy organ tego państwa w celu:

1. przeprowadzenia postępowania karnego we własnym zakresie, przy czym możliwe jest to w tym przypadku jedynie za zgodą państwa współpracującego, którego instytucja lub organ udzieliły informacji,
2. zapobieżenia bezpośredniemu, poważnemu zagrożeniu dla bezpieczeństwa publicznego,
3. innym niż wymienione w pkt. 1 i 2, jeżeli tak stanowi porozumienie o powołaniu zespołu.

Ustawodawca wskazał również - za treścią implementowanej decyzji ramowej - enumeratywnie przypadki, gdy zgoda wymagana w pierwszym z wymienionych przypadków może zostać wyjątkowo cofnięta (art. 589e § 2 k.p.k.), tj. cofnięcie zgody może nastąpić, gdy wykorzystanie informacji mogłoby zagrażać dobru postępowania przygotowawczego w państwie współpracującym, którego instytucja lub organ udzieliły informacji, a także gdy państwo współpracujące mogłoby odmówić wzajemnej pomocy. Wydaje się, iż przypadki dopuszczalności odmowy wydania zgody, jak i jej cofnięcia muszą być interpretowane rygorystycznie. Jest to szczególnie istotne, gdy współpraca przebiega pomiędzy bliskimi państwami, jak np. te należące do UE - ich nadużywanie mogłoby mieć bowiem poważane skutki dla relacji między współpracującymi stronami i w efekcie wpływać negatywnie na przychylność do nawiązywania ponownej kooperacji w ramach WZŚ w przyszłości.

⁴⁶ Zob. art. 20 i nast. Ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz. 2101, ze zm.).

⁴⁷ A. Górski, A. Sakowicz (red.), *Zwalczanie przestępczości w Unii Europejskiej. Współpraca sądowa i policyjna w sprawach karnych*, Warszawa 2006, s. 355; S. Waltoś, P. Hofmański, *Proces karny. Zarys systemu*, Warszawa 2013, s. 587.

⁴⁸ L. K. Paprzycki, J. Grajewski, S. Steinborn, *Kodeks...*, s. 602.

W ostatnim z poświęconych tematyce wspólnych zespołów śledczych artykule kodeksu określone zostały reguły odpowiedzialności odszkodowawczej za szkody wyrządzone przez członków zespołu w związku z wykonywanymi czynnościami. Zgodnie z przyjętą w tym zakresie regułą odpowiedzialność ponosi państwo, które delegowało danego - winnego szkody - członka zespołu. Zastosowanie mają wówczas przepisy państwa, na którego terytorium odbywała się współpraca WZŚ. Ujmując to obrazowo, można posłużyć się przykładem, iż według tej reguły w przypadku delegowania polskiego prokuratora do prac w zespole na terenie Francji ewentualną odpowiedzialność poniesie strona Polska, lecz w oparciu o prawo francuskie, i *vice versa*.

Wsparcie Eurojustu i Europolu

Świadomy trudności, jakie może stwarzać przedmiotowa forma współpracy, a jednocześnie chcąc uczynić z niej jak najbardziej efektywne narzędzie do walki z przestępczością transgraniczną - prawodawca unijny zapewnił WZŚ możliwość korzystania z pomocy wyspecjalizowanych podmiotów, tj. Eurojustu oraz Europolu. Zasoby, którymi instytucje te dysponują mogą w wielu przypadkach okazać się wsparciem nie do przecenienia - zwłaszcza w skomplikowanych sprawach dotyczących przestępczości zorganizowanej, bądź też w przypadku udziału w zespole przedstawicieli większej liczby państw. Warto przy tym dodać, iż 4 kwietnia 2004 r. zostało zawarte między Europolem i Eurojustem porozumienie o pełnej współpracy operacyjnej, dzięki któremu podmioty te mogą sprawnie współdziałać zapewniając komplementarne wsparcie WZŚ w zakresie swojej właściwości⁴⁹.

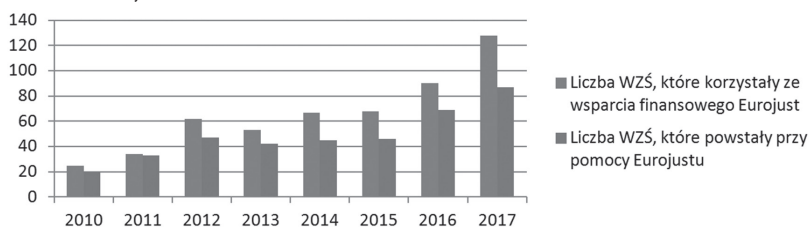
Eurojust (Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych) jest organem Unii, którego zadaniem jest stymulowanie oraz poprawa koordynacji i współpracy między właściwymi organami sądowymi państw członkowskich w sprawach karnych⁵⁰. Posiada on odpowiednie zaplecze eksperckie i techniczne do zapewnienia wsparcia prawnego i organizacyjnego dla wspólnych zespołów śledczych, którym może pomóc m.in. w:

⁴⁹ W. Ostant, *Europejski Urząd Policji (Europol). Instytucja europejskiego systemu bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości*, Poznań 2007, s. 34.

⁵⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylenia decyzji Rady 2002/187/WSiSW (Dz. Urz. UE L 295 z dnia 21 listopada 2018r., s. 138).

- identyfikowaniu spraw, w których wskazane jest powołanie wspólnego zespołu śledczego, np. poprzez ustalenie, iż w co najmniej dwóch krajach członkowskich prowadzone są paralelne postępowania. W tym celu w siedzibie Eurojustu w Hadze mogą być organizowane odpowiednie spotkania pomiędzy zainteresowanymi stronami,
- sporządzaniu oraz modyfikowaniu porozumienia powołującego do życia WZŚ, tak aby odpowiadało ono zarówno wymogom prawa UE, jak i krajowych systemów prawnych poszczególnych zainteresowanych stron,
- koordynowaniu działań WZŚ - głównie w aspektach proceduralnych,
- pokrywaniu kosztów działalności zespołu, co niweluje problematyczne dla tego instrumentu wysokie koszty delegacji i koniecznych tłumaczeń⁵¹.

Ryc. 1 Udział Eurojustu w tworzeniu oraz finansowaniu WZŚ.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Second JIT Evaluation Report*, [http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs/JITsevaluation/Second%20JIT%20Evaluation%20Report%20\(Febuary%202018\)/2018-02_2nd-Report-JIT-Evaluation_EN.pdf](http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs/JITsevaluation/Second%20JIT%20Evaluation%20Report%20(Febuary%202018)/2018-02_2nd-Report-JIT-Evaluation_EN.pdf), s. 23, (16.02.2019).

O ile pomoc, jakiej może udzielić Eurojust związana jest mniej lub bardziej z proceduralnymi aspektami funkcjonowania WZŚ, to Europol (Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania)⁵² posiada odpowiednie zasoby do wspierania działań operacyjnych zespołów, związanych z funkcją wykrywczo-dowodową postępowania. I tak jego zaangażowanie może objawiać się m.in. poprzez:

- udostępnianie na potrzeby prac zespołu swojego potencjału eksperckiego oraz specjalistycznego wyposażenia kryminalistycznego, a także obszernych baz danych,

⁵¹ M. Helmsberg, *Eurojust and Joint Investigation Teams: How Eurojust can support JITs*, „Era Forum” 2007, vol. 8(2), s. 245-251.

⁵² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępujące i uchylające decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW (Dz. Urz. UE L 135 z dnia 24 maja 2016r., s. 53).

- wykonywanie na rzecz zespołu złożonych analiz kryminalnych, które mogą pomóc ustaleniu brakujących ogniw w strukturze danego przestępstwa⁵³,
- pomoc zarówno w zakresie oceny zebranego dotychczas materiału dowodowego, jak i zidentyfikowaniu nowych potencjalnych dowodów. Eksperci Europolu w razie potrzeby mogą także asystować przy zabezpieczaniu poszczególnych dowodów,
- dostarczanie członkom zespołu bezpiecznych kanałów łączności (np. system SIENA), co jest szczególnie istotne, gdy w trakcie jego prac zajdzie potrzeba przesyłania pomiędzy współpracującymi stronami informacji klasyfikowanych⁵⁴.

Osobną uwagę należy poświęcić działającej od 2005 r. Sieci krajowych ekspertów ds. wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (ang. *JITS Network*), która zrzesza przedstawicieli wszystkich krajów UE. Prowadzi ona szereg działań mających za zadanie rozpropagowanie idei WZŚ oraz zwiększenie sprawności ich funkcjonowania. Na wyróżnienie zasługuje zainicjowany w jej ramach w 2013 r. projekt, który ma na celu ewaluację dotychczasowego funkcjonowania wspólnych zespołów śledczych. W jego wyniku ukazały się dotychczas dwa raporty (2016, 2018) analizujące doświadczenia poszczególnych państw zrzeszonych w Sieci. W raportach tych zidentyfikowano najczęstsze problemy WZŚ oraz zawarto szereg rekomendacji dotyczących praktycznych aspektów ich funkcjonowania⁵⁵.

Wspólny zespół śledczy - wartość dodana

M. Płachta trafnie określił koncepcję wspólnych zespołów śledczych, jako pożądane urozmaicenie tradycyjnych narzędzi na polu współpracy międzynarodowej w zakresie postępowań karnych⁵⁶. Ramy prawne, w jakich została ona ujęta mogą stanowić realne narzędzie do walki ze stale wzrastającym zagrożeniem ze strony przestępczości transgranicznej. Warto przy tym pamiętać, że kooperacja na przedmiotowym polu to złożona i wielowymiarowa materia, wśród której

⁵³ Zob. szerzej: T. Safjański, *Europejskie Biuro Policji Europol: Geneza. Główne aspekty działania. Perspektywy rozwoju*, Warszawa 2009, s. 233-264.

⁵⁴ B. de Buck, *Joint Investigation Teams: The participation of Europol officials*, „ERA Forum” 2008, vol. 8(2), s. 258-264.

⁵⁵ *JIT evaluation*, www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs/Pages/JIT-evaluation.aspx, (16.02.2019).

⁵⁶ M. Płachta, *Joint...*, s. 301.

ramy prawne stanowią tylko jeden z istotnych do jej skuteczności elementów⁵⁷. W tym kontekście, gdy chodzi o WZŚ szczególnego znaczenia nabiera dobór osób do prac w takim zespole, tak by posiadana przez nie wiedza i umiejętności odpowiadały wyzwaniom, jakie niesie dane postępowanie, a także - co nie mniej istotne - by miały one „chęć” samej współpracy. Z założenia powołanie wspólnego zespołu śledczego pozwala na sprawne koordynowanie działań organów ścigania dwóch (lub więcej) państw i uniknięcie czasochłonnego trybu występowania o zagraniczną pomoc prawną, a w rezultacie na zwiększenie skuteczności ścigania sprawców transgranicznych przestępstw. Pozwala ono również na lepsze wykorzystanie posiadanych zasobów przez współpracujące organy oraz zapewnia szybki i uproszczony przepływ informacji między nimi. Niestety, o ile WZŚ są coraz częściej skutecznie wykorzystywane przez kraje UE do walki z przestępczością transgraniczną, to w Polsce w dalszym ciągu należą do rzadkości - do stycznia 2017 r. funkcjonowało ich łącznie tylko 18 (były to zespoły utworzone we współpracy z Niemcami, Szwajcarią, Belgią, Litwą, Estonią, Rumunią, Słowacją, Czechami, Szwecją, Holandią oraz Wielką Brytanią)⁵⁸. Dlatego też - pomimo, że instytucja WZŚ jest obecna w polskim porządku prawnym od prawie 15 lat - tak istotne wydaje się ciągle podejmowanie odpowiednich kroków uświadamiających prokuratorów oraz przedstawicieli innych służb i organów o dobrodziejstwach płynących z tej formy współpracy, tak aby w przypadku pojawienia się okoliczności obiektywnie przemawiających za nią - nie zawahali się z niej skorzystać. W przeciwnym razie potencjał tego instrumentu będzie tylko połowicznie wykorzystywany.

Bibliografia

Akty normatywne

Decyzja ramowa Rady z 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów śledczych (Dz. Urz. WE L 162 z dnia 20 czerwca 2002r.).

Drugi protokół dodatkowy do europejskiej konwencji o pomocy prawnej, (Dz. U. z 2004r., nr 139, poz. 1476).

Konwencja Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, (Dz. U. z 1995r., Nr 15, poz. 69).

Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, (Dz. U. z 2005r., Nr 18, poz. 158).

⁵⁷ C. Rijken, *Joint Investigation Teams: principles, practice, and problems. Lessons learnt from the first efforts to establish a JIT*, „Utrecht Law Review” 2006, vol. 2(2), s. 99.

⁵⁸ A. Chyliński, *Wspólne zespoły śledcze. Wciąż ich za mało*, „Policja 997” 2017, nr 1(42), s. 12.

- Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, (Dz. U. z 2007r., Nr 84, poz. 563).
- Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, (Dz. U. z 2007r., Nr 135, poz. 950).
- Konwencja Neapolitańska II, (Dz. U. z 2008r., Nr 6, poz. 31).
- Porozumienie między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o pomocy prawnej w sprawach karnych (Dz. Urz. UE L 181 z dnia 19 lipca 2003r.).
- Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, (Dz. U. z 2016r., poz. 508 ze zm.).
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne, (Dz. U. z 2017r., poz. 2101, ze zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego, (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 1987, ze zm.).
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 1990, ze zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, (Dz. U. z 2004r., Nr 93, poz. 889).
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 412, ze zm.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępujące i uchylające decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW (Dz. Urz. UE L 135 z dnia 24 maja 2016r.).
- Rezolucja Rady w sprawie wzoru umowy o powołaniu wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego (zespołu JIT) (Dz. Urz. UE C 18 z dnia 19 stycznia 2017r.)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylenia decyzji Rady 2002/187/WSiSW (Dz. Urz. UE L 295 z dnia 21 listopada 2018r.).

Literatura

- Bakker E., Powderly J., *Dealing with transnational terrorism, the concept and practice of Joint Investigation Teams*, „Security and Human Rights” 2011, vol. 22(1).
- Barnard C., Odudu O. (red.), *The Outer Limits of European Union Law*, Oxford 2009.
- Buczma S. R., Kierzyńska R., *Europejski nakaz dochodzeniowy. Nowy model współpracy w sprawach karnych w Unii Europejskiej*, Warszawa 2018.
- Chyliński A., *Wspólne zespoły śledcze. Wciąż ich za mało*, „Policja 997” 2017, nr 1(42).

- De Buck B., *Joint Investigation Teams: The participation of Europol officials*, „ERA Forum” 2008, vol. 8(2).
- Gemra J. (red.), *Metodyka pracy w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych*, Warszawa 2013.
- Górski A., Sakowicz A. (red.), *Zwalczanie przestępczości w Unii Europejskiej. Współpraca sądowa i policyjna w sprawach karnych*, Warszawa 2006.
- Helmberg M., *Eurojust and Joint Investigation Teams: How Eurojust can support JITs*, „Era Forum” 2007, vol. 8(2).
- Hofmański P. (red.), *Europejski nakaz aresztowania w teorii i praktyce państw członkowskich Unii Europejskiej*, Warszawa 2008.
- Hofmański P., Sadzik E., Zgryzek K., *Kodeks postępowania karnego. Tom III, Komentarz do artykułów 468-682*, Warszawa 2007.
- Kapplinghaus J., *Joint Investigation Teams: Basic Ideas, Relevant Legal Instruments and First Experiences in Europe*, „Resource Material Series” 2007, no. 73.
- Karsznicki K., *Wspólne zespoły śledcze*, „Prokuratura i Prawo” 2009, nr 7-8.
- Klejnowska M., *Praca wspólnego zespołu śledczego w świetle przepisów kodeksu postępowania karnego*, „Przegląd Policyjny” 2005, nr 3.
- Kłak Cz. P., *Międzynarodowy zespół śledczy w świetle prawa polskiego*, „Prokuratura i Prawo” 2008, nr 5.
- Kosmaty P., *Wspólne zespoły śledcze*, „Problemy współczesnego Prawa Międzynarodowego, Europejskiego i Porównawczego” 2013, vol. 11.
- Lach A., *Europejska pomoc prawna w sprawach karnych*, Toruń 2007.
- Nagy J., *About joint investigation teams in a nutshell*, „Current Issues of Business and Law” 2009, vol. 4.
- Ostant W., *Europejski Urząd Policji (Europol). Instytucja europejskiego systemu bezpieczeństwa wewnętrznego i wymiaru sprawiedliwości*, Poznań 2007.
- Paprzycki L. K., Grajewski J., Steinborn S., *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz do art. 425-673*, Warszawa 2013.
- Pejas M., *Techniki ukrywania informacji w danych cyfrowych i narzędzia je wykrywające*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2009, nr 1.
- Płachta M., *Joint Investigation Teams. A New Form of International Cooperation in Criminal Matters*, „European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice” 2005, vol. 13(2).
- Rebecchi M. C., *Joint investigation teams: a reachable solution to catch unreachable criminals*, „Queen Mary Law Journal” 2016, vol. 95.
- Rijken C., *Joint Investigation Teams: principles, practice, and problems. Lessons learnt from the first efforts to establish a JIT*, „Utrecht Law Review” 2006, vol. 2(2).
- Safański T., *Działania operacyjne Europolu*, Szczytno 2013.

- Safański T., *Europejskie Biuro Policji Europol: Geneza. Główne aspekty działania. Perspektywy rozwoju*, Warszawa 2009.
- Sołtysińska A., Jaworski G., *Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych. Komentarz*, Warszawa 2010.
- Spapens T., *Joint Investigation Teams in the European Union: Article 13 JITS and the Alternatives*, „European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice” 2011, vol. 19.
- Tomescu I. R., *The Joint Investigation Teams - A European Instrument of Fight Against Terrorism*, „Annals Constantin Brancusi - Letter and Social Science Series” 2014, nr 4.
- Waltoś S., Hofmański P., *Proces karny. Zarys systemu*, Warszawa 2013.
- Wróblewski M., *Wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze*, „Prokuratura i Prawo” 2006, nr 9.

Źródła internetowe

- JIT evaluation*, www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs/Pages/JIT-evaluation.aspx.
- Notyfikacja dokonana przez Stałe Przedstawicielstwo Włoch przy Unii Europejskiej z 21.12.2016r.*, <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libdocumentproperties.aspx?Id=1927>.
- Wspólne zespoły dochodzeniowo-śledcze. Przewodnik praktyczny*, [www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs/JITs framework/JITs Practical Guide/JIT-GUIDE-2017-PL.pdf](http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs/JITs%20framework/JITs%20Practical%20Guide/JIT-GUIDE-2017-PL.pdf).
- Wzajemna pomoc w sprawach karnych pomiędzy państwami UE*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A133108>.

Streszczenie

Wspólne zespoły śledcze (WZŚ) są jedną z powstałych na przełomie XX i XXI wieku nowych form współpracy międzynarodowej w zakresie postępowań karnych. Intencją niniejszego artykułu jest przybliżenie przedmiotowej instytucji oraz dokonanie oceny, czy może ona stanowić efektywne narzędzie do walki z przestępczością transgraniczną. W tym celu poddano krytycznej analizie stosowne regulacje prawne, na czele z art. 589b-589f Kodeksu postępowania karnego. Poczyniono również istotne uwagi natury prawnej oraz faktycznej co do poszczególnych etapów działalności WZŚ, a także wskazano na potencjalne korzyści płynące z przedmiotowej formy współpracy. Osobną uwagę poświęcono wsparciu, jakie WZŚ mogą otrzymywać ze strony Eurojustu oraz Europolu, a które to w znaczny sposób może wpłynąć na efektywność ich funkcjonowania.

SŁOWA KLUCZOWE: wspólne zespoły śledcze, pomoc prawna, współpraca międzynarodowa, przestępczość transgraniczna

Summary

The aim of this article is to analyse the concept of joint investigation teams (JITs) as a modern form of international cooperation in criminal matters and evaluate if it can provide an efficient framework to combat cross-border crimes. In this context author critically examines relevant regulations of the Polish Code of Criminal Procedure. The paper examines practical issues related to the setting-up as well as to the operational phase of JITs. The paper highlights the advantages of this form of cooperation between law enforcement authorities from different countries and emphasises the broad support which JITs can receive from Eurojust and Europol.

KEY WORDS: joint investigation teams, legal assistance, international cooperation, cross-border crimes

Nota o autorze:

Mgr Kamil Leśniewski, doktorant na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz aplikant sędziowski w KSSiP. Autor publikacji dotyczących prawnej tematyki współczesnych konfliktów zbrojnych, jak i związanych z pracą operacyjną służb specjalnych. W czasie studiów pełnił funkcję prezesa Koła Prawa Wojskowego i Konfliktów Zbrojnych UJ. Przygotowana przez niego praca magisterska zajęła I miejsce w Ogólnopolskim konkursie Szefa ABW na najlepszą pracę magisterską z dziedziny bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. Za swoje osiągnięcia naukowe został nagrodzony Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.